

«شرق» از سکوت واشنگتن و ادعاها و کارشکنی های تل آویو در مورد وضع برجام گزارش می دهد

تأخیر مشکوک

**رئییسی: در هیچ نشست و مذاکراتی از حقوق ملت کوتاه نخواهیم آمد
ما مجدانه پیگیر رفع مشکلات کشور و مردم خواهیم بود**

اروپایی ها و علی الخصوص ایالات متحده در قالب یک سیکنال تأخیری دوباره می‌توانند فضای منفی روانی را به بازار تزریق کند. حال سوآلی که مطرح می‌شود این است که بازار تا چه زمانی به این سیکنال‌ها واکنش مثبت نشان می‌دهد و کماکان شاهد افول قیمت‌ها هستیم؟

ابراهیم رزاقی، اقتصاددان، در گفت‌وگویی که با «شرق» داشت، تصریح کرد: «آنچه فعلا در بازار شاهد آن هستیم، به فضای روانی ناشی از ارسال پاسخ مکتوب تهران به متن پیش‌نویس اتحادیه اروپا بازمی‌گردد؛ یعنی از دوشنبه هفته گذشته تاکنون جامعه سیاسی و اقتصادی در یک وضعیت روانی قرار دارد و به تبع آن بازار هم در یک شرایط روانی و البته مثبت قرار دارد». این استاد دانشگاه در ادامه به تعریف افتضانات فضای روانی می‌پردازد و به «شرق» می‌گوید: «اساسا فضای روانی یک فضای کاملا شکننده، نسبی و البته زودگذر است که با کوچک‌ترین اتفاق، خبر، شایبه و گمانه‌زنی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی می‌تواند دچار تغییر و نوسانات شدید شود. بنابراین نمی‌توان به تداوم کاهش قیمت‌ها در بازار سکه، طلا، ارز، خودرو و... با قاطعیت نگاه کرد؛ کمااینکه نمی‌توان گفت در یک وضعیت کاملا عکس، بازار در یک فضای منفی تا کجا پیش خواهد رفت؟ آنچه فعلا مطرح است، به چشم‌انتظاری برای پاسخ اروپایی‌ها و آمریکا بازمی‌گردد». رزاقی در ادامه خاطر‌نشان می‌کند: «قطعا نمی‌توان یک بازه و فرجه زمانی مشخصی را برای بازار ارز، سکه، طلا و... مشخص کرد که تا کجا و تا چه زمانی توان، گنجایش و کشش کاهش قیمت‌ها را صرفا به دلیل تداوم فضای مثبت روانی دارد؟ اما در عین حال بدون شک نمی‌توان روی بازه زمانی بیشتر از حدود یک هفته تا ۱۰ روز حساب باز کرد. اگر تا آن زمان پاسخ نهایی آمریکایی‌ها ارسال نشود، احتمال دارد از نظر بازار این تأخیر به معنای رد درخواست ایران تلقی شود و دوباره قیمت‌ها روندی صعودی به خود بگیرند».

فضای بازی برای اسرائیل!

علاوه بر تأثیرات مخرب اقتصادی به نظر می‌رسد تأخیر آمریکا می‌تواند فضای لازم را برای تنش آفرینی هرچه بیشتر اسرائیل و جریان مخالف برجام در آمریکا نیز فراهم کند؛ به‌ویژه که مقامات اسرائیلی در روزهای اخیر گفت‌وگوهای زیادی با ایالات متحده داشته‌اند؛ گفت‌وگوهایی که هدفشان اطمینان خاطر اسرائیل از درک نگرانی‌هایش توسط دولت بایدن در سایه توافق احتمالی با ایران است. اما به نظر می‌رسد اسرائیل از این اطمینان‌بخشی‌های آمریکا راضی نشده است؛ به همین دلیل ایال هولتا، مشاور امنیت ملی اسرائیل قرار است فردا سه‌شنبه به واشنگتن برود و در کاخ سفید با جیک سالویان، هم‌تای آمریکایی خود دیدار کند. با درنظرگرفتن آنچه گفته شد، باید پرسید تا چه اندازه تل آویو می‌تواند در راستای تنش آفرینی‌های خود موفق ظاهر شود و بر سر راه توافق مانع‌تراشی کند؟ این سوآلی است که فریدون مجلسی در پاسخ آن به «شرق» می‌گوید:

«اسرائیل و جریان مخالف برجام از همان ابتدا از هر فضا و منفذی برای به شکست کشاندن مذاکرات استفاده کرده و می‌کنند. اکنون به دلیل طرح برخی مسائل و جزئیات پاسخ ایران از سوی جیم ریش و برخی رسانه‌های آمریکایی این فضا در اختیار جریان مخالف برجام و به‌خصوص اسرائیل قرار گرفته است تا بتواند با فشار به دولت بایدن، عملا واشنگتن را از مسیر مذاکره منحرف کند». البته دیپلمات پیشین کشورمان به این مسئله نیز اشاره دارد که «چون اکنون گفت‌وگوها در نقطه‌ای قرار گرفته که ایران از خود انعطاف نشان داده است، بنابراین دولت بایدن از ادامه مذاکرات چشم‌پوشی نخواهد کرد. در نتیجه این احتمال وجود دارد که کاخ سفید به سمتی پیش رود که بین خواسته‌های ایران و نگرانی‌های اسرائیل برای احیای برجام توازن ایجاد کند».

سیکنال خارجی یا پالس داخلی؟

در فضای ابهام دیپلماتیک کنونی ناشی از ارسال پاسخ ایران و سکوت یک‌هفته‌ای واشنگتن، سیدابراهیم رئیسی در هفدهمین اجلاس روز جهانی مسجد که صبح دیروز در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برگزار شد، گفت: «در هیچ نشست و مذاکراتی از حقوق ملت کوتاه نخواهیم آمد. دولت تلاش برای پیشرفت کشور و رفع مشکلات را با قوت ادامه خواهد داد. ما زندگی مردم را به هیچ عامل بیرونی گره نخواهیم زد و مجدانه پیگیر رفع مشکلات کشور و مردم خواهیم بود». اگر چه به نظر می‌رسد سخنان رئیس‌جمهور با این ادبیات و این جملات در راستای شکستن فضای کنونی با فشار دیپلماتیک بر طرف آمریکایی برای پذیرش پیش شرط‌های ایران و درنهایت نوعی اتمام‌حجت تهران باشد، اما در مقابل فریدون مجلسی خلاف این تصور را دارد و در ادامه گپ‌وگفتش به «شرق» می‌گوید: «گفته‌های دیروز رئیس‌جمهور را بیش از آنکه سیکنال خارجی با هدف فشار بیشتر تهران بر واشنگتن برای پذیرش درخواست‌های ایران و نوعی اتمام‌حجت تلقی کرد، بی‌شک باید یک پالس داخلی دانست. به هر

حال از دوشنبه گذشته و با ارسال پاسخ مکتوب دولت رئیسی به پیش‌نویس متن توافق اتحادیه اروپا، شاهد حمله، هجمه، انتقاد و توهین‌های زیادی به تیم مذاکره‌کننده، وزارت امور خارجه، دولت سیزدهم و حتی شخص رئیس‌جمهور درباره حصول توافق و احیای برجام هستیم. از این‌رو رئیسی سعی دارد با این ادبیات و این لحن، به نحوی فضای انتقادی علیه خود و دولتش را مدیریت کند و از شدت حمله‌ها، هجمه‌ها و توهین‌ها علیه خود، دولت و تیم مذاکره‌کننده بکاهد و به نحوی فضای سنگین کنونی را قدری تعدیل کند». این دیپلمات پیشین کشور در ادامه ارزیابی خود بیان می‌کند: «اگر رئیس‌جمهور به دنبال ارسال سیکنال به طرف آمریکایی با این سخنان بود، قطعا پاسخ مکتوب خود را دوشنبه هفته پیش ارسال نمی‌کرد؛ چون آنچه برای جامعه جهانی، چه اروپا و چه به‌خصوص آمریکا مهم است، نه گفته‌های شعارگونه دیروز رئیس‌جمهور ایران، بلکه پاسخ مکتوبی است که هفت روز پیش ارسال شد».

تحلیلگر ارشد مسائل بین‌الملل در ادامه گریزی هم به این واقعیت می‌زند که نقش مخرب جریان ضدبرجامی داخلی را نمی‌توان نادیده گرفت. مجلسی در این راستا به «شرق» می‌گوید: «به موازات تلاش‌ها و تنش‌های اسرائیل و جریان مخالف برجام در آمریکا، اکنون طیف منتقد و رادیکال ضدبرجامی در ایران هم تا مرز استیضاح و برکناری حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه از تریبون صدواسیمیا پیش رفته‌اند. در کنار آن برخی از نمایندگان مجلس یازدهم وابسته به این طیف ضدبرجامی نیز به دنبال هجمه علیه دولت رئیسی هستند. رسانه‌های وابسته به این جریان هم رویکردی انتقادی علیه دولت سیزدهم را در دستور کار دارند تا رئیسی از احیای برجام عقب‌نشینی کند. بنابراین اتخاذ این ادبیات از سوی رئیس‌جمهور کاملا طبیعی و منطقی است؛ یعنی سخنرانی دیروز رئیسی با آن ادبیات و آن جملات بیش از آنکه مصرف خارجی داشته باشد، مصرف داخلی دارد».

ریموندویل

RAYMOND WEIL
GENEVE

SARMAN Co.

No. 1832, Dr. Shariati St., Next to Pol-E-Roomi, Tehran - Iran